

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	[redacted] (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	30 augustus 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	[redacted] (gemeente Coevorden), [redacted] (Provincie Drenthe), [redacted] (TNO), [redacted] (CE Delft), [redacted] (CE Delft), [redacted] (EZK)

Voorgestelde Agendapunten:

1. Welkom en opening, verslag van 19 juli 2022

[redacted] schuift later aan en [redacted] is met vakantie. [redacted] wisselt van functie dus er moet bij EZK gekeken worden wie in het vervolg aansluit. [redacted] vanuit TNO sluit aan. [redacted] collega van [redacted] Delft sluit ook aan, ook betrokken bij onderzoek.

Verslag van 19 juli

[redacted] was er niet bij vorige keer, opmerkingen zijn via de mail aan [redacted] gericht. [redacted] verwerkt dit in het verslag.

2. Concept MKBA (toelichting TNO en CE Delft)

[redacted] neemt het woord om de conceptresultaten MKBA te delen. Voor vakantie met elkaar plan van aanpak besproken. De uitkomsten zijn vertrouwelijk en niet voor externe verspreiding, omdat het om een concept gaat. Mag wanneer nodig intern gedeeld worden. Saldo van maatschappelijke kosten en baten is nog niet compleet. De risicoanalyse moet nog verwerkt worden en de uitkomsten zijn vooral kwalitatief. Het slide-document wordt na afloop gedeeld. Het finale document zal in rapportvorm zijn.

De motie Bromet was aanleiding van uitvoeren MKBA naar oliewinning in Schoonebeek. En aandacht te besteden aan gasverbruik in het licht van schaarste en oorlog in Oekraïne.

Stroomschema alternatieven

Route verwerking productiewater en alternatieven. **Stopalternatief** is hieraan toegevoegd. Stel dat er definitief gestopt zou worden met oliewinning Schoonebeek, wat zou dat betekenen?

Nulinitiatief; doorgaan met waterinjectie in Twente. Winningstempo zal daardoor beïnvloed worden. Er zijn zorgen over risico's, maar nog geen echte incidenten gezien.

Verplaatsingsinitiatief; waterinjectie in lege gasvelden in Schoonebeek. Kijken naar hoogwaardige zuivering, verwerkingsroutes komen hier in beeld. Scheiding productiewater in zoete en zoutwaterstroom. Zoet wordt hergebruikt en zout geïnjecteerd. (**circulaire alternatief**)

Vast zoutalternatief; lozing van schoon zoetwater op oppervlaktewater. Ook zuivering en scheiding. Deze alternatieven zijn doorgerekend.

Aannames:

Zichtperiode is 100 jaar, waardoor langetermijneffecten mee genomen kunnen worden. Kosten en baten zijn gebaseerd op bestaand onderzoeksmateriaal en gesprekken met makelaars uit de omgeving. Conform algemene leidraad en werkwijzers MKBA.

Kosten, milieu en economische effecten verwerkingsroutes en oliewinning zelf. Belangrijk dat referentie en stopvariant betekenen dat de olieproductiecapaciteit na verloop van tijd af daalt naar nul. Kent mindere opbrengsten.

Moeten we alle emissies meenemen? Als er acuut gestopt wordt met winning in Schoonebeek, stopt het gebruik niet in Nederland. Dan gaan we importeren, want er is nog olie nodig. Daarom analyse beperkt tot productie-emissies, niet gekeken naar gebruik en verbranding van olie.

Resultaten t.o.v. nulalternatief

Belangrijkste conclusie is dat 1) verplaatsingsalternatief en circulair uit deze MKBA als zeer positief gezien worden. Allebei leveren ze per saldo welvaart op voor Nederland. De verschillen tussen deze twee alternatieven zijn beperkt.

Directe financiële effecten zijn dominant. Andere factoren spelen kleinere rol (luchtvervuiling en klimaat bijvoorbeeld). Deze financiële effecten bestaan uit directe kosten en opbrengsten voor NAM. Daarin hoort kanttekening dat naar Nederlandse actoren gekeken is en deze centraal staan, geen rekening gehouden met buitenlandse effecten. Aanname is dat oliewinning stopt wanneer de kosten hoger zijn dan de opbrengsten. Bij het verplaatsen/circulair/vast-zoutalternatief neemt de oliewinning toe vanwege grotere waterverwerkingscapaciteit. Vereist extra stoominjectie. Kosten bestaan uit investeringskosten voor waterverwerking, operationele kosten, abandoneringskosten, gaskosten (voor originele stoomproductie) elektriciteitskosten en EU ETS kosten. Opbrengsten bestaan uit verkoop van ruwe olie.

Werkgelegenheid; gekeken per alternatief

Inschatting gemaakt van FTE die nodig zijn voor aanleg van putten, leidingen en overige installaties. Gaan er vanuit dat werknemers bij stopvariant baan verliezen, maar op lange termijn nieuwe baan vinden. Gemiddelde tijdelijke werkloosheid is enige effect.

Directe vs indirecte effecten

Effecten van stopalternatief tussen 50-150 banen. In verplaatsingsalternatief positieve effecten, maar beperkt.

Hoe neem je dit effect mee in MKBA?

Omdat huidige situatie in arbeidsmarkt erg krap is, past de situatie zich snel aan. Mensen vinden snel andere baan, is de aanname.

█ ; vraag over opbrengsten. Zijn die voor de NAM of deel dat NAM aan Nederlandse partijen moet betalen? █ geeft aan dat het

om het laatste gaat. Deel wat naar buitenlandse aandeelhouders gaat rekenen ze alleen niet mee. Gaat om belasting etc. Alleen Nederlandse actoren meegenomen.

Vervolg vraag [REDACTED]; Zijn het banen alleen in waterinjectie of gehele oliewinning? [REDACTED]; zowel oliewinning als ook de additionele banen die het oplevert. Meer banen door bv opzetten verwerkingsroutes.

Klimaat effecten

Stoppen met oliewinning leidt niet tot afname in vraag naar olie. Gevolg is meer import van olie buiten Europa. Klimaat effecten blijven daarom beperkt tot productiefase.

Vraag: is de CO2 footprint van oliewinning in Schoonebeek hoger of lager dan mondiale gemiddelde? De winning zelf, de olie, is van bijzondere kwaliteit. Is heel stroperig, hoge viscositeit. Daardoor moet veel stoom geïnjecteerd worden om te kunnen winnen. Is niet makkelijk, maar kan wel en vereist heel veel warmte. Daarin zien we dat die winningsemissies in vergelijking met mondiale gemiddelde hoog zijn. Tegelijkertijd zijn methaanemissies, transport en emissies door flaring weer beperkt in Schoonebeek. Conclusie: Qua emissies presteert Schoonebeek winning relatief beter dan mondiaal. Ondanks de stroperige olie en moeilijkheid van de winning.

Veiligheid en lekkages

Objectieve en subjectieve benadering

Conclusie: winning in Schoonebeek leeft enorm in het dorp. Oliewinning heeft tot op heden geen impact op huizenmarkt gehad. Aantal transacties en mogelijke waardedaling is niet aan de orde. Het is ook niet per se positief voor het woonmilieu.

Stopvariant kan toch aantrekkelijk zijn voor woonmilieu. Gaat echter om relatief beperkt aantal woningen, die met direct uitzicht op injectieput. Geen grote effecten verwacht ook op de prijzen van deze woningen. Het verplaatsen van transport en injectie naar Drenthe zullen geen serieuze effecten met zich meebrengen. Op dit moment nog niet tot serieuze incidenten geleid. Deze conclusies zijn getrokken n.a.v. gesprekken met makelaar.

Gevoeligheidsanalyses

Hebben met hogere CO2 en gasprijzen gerekend, 20% hogere CAPEX voor circulaire variant en tijdelijke werkloosheid van gemiddeld 1,04 jaar.

Welke maatschappelijke effecten in regio?

Welvaartseffecten alleen positief bij stoppen en negatief bij de andere varianten.

Ruimte voor vragen

■■■■■; schets van de alternatieven; injectie in olieveld in combinatie met circulaire alternatief. Ik mis circulaire i.c.m. injectie in gasveld. Waarom komt die nu niet in beeld en komt die nog in beeld?

■■■■■; in plan van aanpak over gehad. Ik denk niet dat het tot grote verschillen gaat leiden. Ik weet niet goed wat de precieze verantwoording van deze keuze is. Dat moet ik nagaan.

■■■■■ vervolgvraag: Financiële effecten; Kijk puur naar opbrengsten het winstdeel of ook belastingen?

■■■■■; gaat om totale winst. Vanuit die winst worden aandeelhouders betaald en belastingen. Dus de totale winst voor Nederlandse aandeelhouders. Totale marge van dit project voor producenten in Nederland.

Je moet gaan kijken in hoeverre deze activiteit meer winstgevend is dan de gemiddelde activiteit. En dat hebben we gedaan t.o.v. gemiddelde Nederlandse economie. Die baan vormt niet alleen kostenpost maar ook welvaartseffect voor mensen die bij NAM en onderaannemers werken. Als deze activiteit niet door zou gaan, is waarschijnlijk zo dat deze mensen heel snel elders aan de slag zouden kunnen gaan. In de huidige situatie is dit de inschatting.

■■■■■; gezondheidseffecten zijn niet groots benoemd. Is het verwaarloosbaar? Bijvoorbeeld stress. Heb je dat in beeld?

■■■■■; ja we hebben gekeken naar emissies en geluid. Los van het veiligheidsrisico. Effecten op luchtkwaliteit. Negatieve effecten op de welvaart zien we hierbij. Speelt dus een rol en significant. Niet in verhouding tot of

kleiner dan de directe effecten. Qua geluid zien we dat er geen woningen zijn die binnen de 50 dB contour vallen. Waardering voor geluidsoverlast onder 50 dB hebben we momenteel geen wetenschappelijk bewijs/goede data voor.

■■■■■■■ vervolgvraag: Andere gezondheidseffecten ook niet?

■■■■■■■; andere effecten kunnen we bij oliewinning nog niet vaststellen op basis van de data. Wil niet zeggen dat deze er niet zijn.

■■■■■■■; die klimaateffecten komen positief uit? Zal tot verbazing leiden, hoe robuust is dat?

■■■■■■■; dat resultaat is afhankelijk van het plaatsen van de elektrische boilers. Onder die voorwaarde kan de totale CO2 voetprint onder de voetprint van de gemiddelde oliewinning kruipen. Daar moet een check op gedaan worden (geldt voor alle resultaten). Collega's van TNO en NAM moeten dit ook nog checken. ■■■■■■ voegt toe; elektrische boiler op 100% duurzame stroom. De stroom moet fysiek bekabeld groen aangeleverd worden. Op elektronen niveau moet het vergroend zijn. ■■■■■■ vraagt of dit expliciet benoemd kan worden in het verslag.

■■■■■■■; vanuit regionale bestuurders behoefte aan duiding van regionale baten en lasten. Hoe zien jullie de regionale baten en hoe die toe te rekenen? Niet alleen de lasten maar de balans.

■■■■■■■ aan batenkant zoals extra belastinginkomsten; we weten niet hoe overheid die middelen besteed en aandeelhouders daarmee omgaan. Er zijn lokale belastinginkomsten, maar die moeten ook betaald worden. Werkgelegenheid is een duidelijk voordeel voor de regio.

■■■■■■■ geeft aan dat dit een punt is waar Nam zich zorgen om maakt. Dat de lusten weg lijken te vallen bij de lasten. Al zou het maar een kwalitatieve beschrijving zijn, maar het gaat met name om het beeld dat geschetst wordt.

■■■■■■■; dan zou je andere analyse moeten doen van besteden van belastinginkomsten. Buiten het welvaarts kader.

■■■■■■■; er wordt 20 miljoen per jaar in Drenthe geïnvesteerd rondom de oliewinning.

■■■■■■■■■■; stelt voor dit punt apart op te nemen gezien de tijd.

■■■■■■■■■■; behoefte aan het herlezen van de sheets om beter tot vragen te komen. Tot wie kan ik me richten als ik dit gedaan heb?

■■■■■■■■■■ we kunnen de schriftelijke versie delen met deze groep. Vragen kun je stellen aan ■■■■■■■■■■ (?). ■■■■■■■■■■ stuurt dit in mail na met contactgegevens.

■■■■■■■■■■; jullie zelf nog twee dagen nemen om het document te bekijken en dat jullie het dan delen. Zodat er nog een week ruimte is om te reageren binnen deze groep.

■■■■■■■■■■; ■■■■■■■■■■ noemde dat alleen naar Nederland gekeken werd. Duitsland wordt niet meegenomen? Daar gaat het product heen dus is wel integraal onderdeel. Kan dit in aanvulling wel genoemd worden? Qua CO2 heeft dit wel een impact. Is wel goed dit te noemen.

■■■■■■■■■■; kan zeker beter benoemd worden. Zit wel in de transport emissies. Die afstanden zijn wel beperkt.

■■■■■■■■■■ stelt voor dat vrijdag 2 september dit rondgestuurd wordt. En dan iedereen een week geven om er naar te kijken en te reageren. Uiterlijk 13 september reageren.

Iedereen stuurt terugkoppeling met anderen in CC. Finale rapport eind september.

■■■■■■■■■■ heeft ■■■■■■■■■■ nog een mail gestuurd met een aantal vragen. Dit wordt op de volgende agenda gezet.

3. WVTTK

■■■■■■■■■■ bestuurders vragen om gedetailleerde tijdsplanning en is dringend behoefte aan. ■■■■■■■■■■ geeft aan dat het op de agenda stond, maar is geen reactie nog op gekomen. Volgende vergadering wil hij hieraan wijden.

Met opmerkingen ■■■■■■■■■■ (1): Ik miste hier de achternaam

Met opmerkingen ■■■■■■■■■■ (2R1): Ik ook niet